

ДІМ, САД, ТОРОД

ВІЗЬМІТЬ ДО УВАГИ

ЩО РОБИТИ, АБИ ЦИБУЛЯ-СІЯНКА НЕ ЙШЛА В СТРІЛКУ

Посадковий матеріал краще зберігати при кімнатній температурі приблизно +18 С. Якщо цибулю придбали на ринку, за два тижні до посадки її потрібно прогріти. Для цього потрібна температура близько +40 С. Цибулю прямо в кошику можна поставити біля батареї. Тривалість процедури – 8-10 годин. В той же час не можна пересушувати посадковий матеріал. А це часто відбувається, коли він міститься взимку в теплих квартирах, де, як правило, в опалювальний період повітря дуже сухе. Але такий огріх нескладно виправити і вологу в посадковому матеріалі легко поповнити, влаштувавши для цибулі теплу ванну – витримати у воді кілька годин. Перед цим бажано обрізати у сіянки довгі хвостики – до шийки. Купати цибулю можна також у слабкому розчині стимулятора росту. Після купання – знезаразити. Найпростіший спосіб – в марганці. Час обробки – чверть години. Потім обполоснути теплою водою. Потрібно дотримуватися правил сівозміни і не розміщувати цибулю на тому ж самому місці, що й торік. Також не рекомендують проводити посадки після внесення гною. Зате цибуля виходить прекрасною після культур, яким дуже підходить щедро заправлена органікою земля, наприклад – після огірків.

ДОГЛЯД

ЧИМ ПІДГОДУВАТИ ЧАСНИК НАВЕСНІ?

Підгодувати часник необхідно з початку весни 3 рази. Перший раз (озимий сорт) – через тиждень після того, як зійде сніг, ярий часник – коли на ньому виростуть перші 4 листочки.

Друге підживлення через 2 тижні після перших. Третє – приблизно в середині або наприкінці червня, у період формування самої цибулини. Головне – не упустити момент для підживлення. Якщо виконати його надто рано, то харчування піде не на формування цибулини, а лише на зростання зелені і стрілок.

Першу підгодівлю найчастіше роблять розчином сечовини з розрахунку 1 ст. л. на 10 л води, приблизно 2-3 л розчину на 1 м².

Друге підживлення – 2 ст. л. нітрофоски або нітроамфоски на 10 л води, 3-4 л підгодівлі на 1 м².

Третє – 2 ст. л. суперфосфату на 10 л води, на 1 м² необхідно 4-5 л розчину.

Можна підживити позакоренево – розпилюванням поживних розчинів на стебло і листки рослини. До речі, звичайну підгодівлю замінити позакореневою неможливо, вона використовується лише як доповнення.

Підживити можна коров'яком, змішаним з водою у пропорції 7 до 1. Здійснювати полив потрібно відразу ж після того, як з'являться нові пагони. Гній також включає до свого складу всі необхідні мінерали та елементи для гарного росту часнику.

Підгодувати часник можна гнойовою жигою, а також золюю.

СПЕЦІАЛІСТ РАДІТЬ

ОЗИМИ ЗЕРНОВІ КУЛЬТУРИ ПІДЖИВЛЯЮТЬ ТРИЧІ

У ці весняні дні кожен господар оглядає озимину і підживляє її, буває, що й не розібравшись добре, чи підходить те добриво для весняного підживлення. А окремі взагалі підживляють озимину лише весною і сподіваються на врожай. Та спеціалісти радять підживляти її тричі. На цю тему розмова із провідним фахівцем фітосанітарних процедур ДУ «Волинська обласна фітосанітарна лабораторія» Сергієм Левківським.

- Сергію Феодосійовичу, розкажіть, коли і яким саме добривом потрібно підживляти озимі культури?

- Проводити підживлення важливо у строки, коли рослини можуть максимально використати поживні елементи, розчинені у вологому ґрунтовому середовищі, і підживлювати озимину обов'язково потрібно тричі.

Насамперед посіви озимих культур необхідно підживити азотними добривами з використанням 30-40 відсотків від загальної норми азоту. Це забезпечує активний старт рослин навесні.

Застосовують два способи проведення прикореневого підживлення: врозкид та у рядки. В обох випадках добрива вносяться лише при настанні фізичної стиглості ґрунту (якщо ґрунт не липне до рук, а при розминанні розсипається), тобто після відновлення весняної вегетації озимих, після підсихання верхнього шару ґрунту. Втім, ефективність підживлення врозкид проявляється лише за випадіння опадів після проведення операції. За відсутності опадів добрива, які потрапляють на поверхню сухого ґрунту, не розчиняються, в результаті чого поживні елементи не потрапляють до кореневої системи рослин.

Найбільшу ефективність має прикоренево підживлення озимих рядковими (зерновими) сівалками.

Серед видів добрив, які застосовуються у весняне підживлення, більшість аграріїв перевагу традиційно віддають аміачній селітрі, оскільки вона має високу розчинність, а отже, і добру проникність

у ґрунтового середовища. Натомість при застосуванні прикореневого підживлення рядковими сівалками асортимент рекомендованих добрив істотно розширюється. Так, з азотних добрив, крім селітри, можна застосовувати сечовину. Недоліком сечовини (карбаміду) є те, що біурет, який утворюється при її розкладі, спочатку може призводити до часткового пригнічення рослин озимих. Натомість коренева система рослин озимих спроможна більш тривалий час використовувати азот із сечовини, ніж з селітри. Тому за однакових доз азоту перевагу при застосуванні прикореневого підживлення у рядки варто віддавати сечовині.

Крім азотних, у прикоренево підживлення можна застосовувати також комплексні (азотовмісні) добрива. Але в умовах недостатнього зволоження ефективність комплексних добрив, порівняно з простими азотними, знижується, оскільки розчинність сполук фосфору та калію значно менша, ніж азоту. Проте малорозчинні комплексні мінеральні добрива, які вносилися під озимі зернові культури, використовуються наступними культурами у сівозміні, тому їх внесення є цілком виправданим.

Друге підживлення (під час виходу рослин у трубку) сприяє кращому росту бокових стебел, які за продуктивністю наближаються до головного стебла, використовуючи 40-50% загальної норми азоту. Воно найбільше впливає на врожай зерна. До його проведення потрібно внести гербіциди, щоб не допустити засвоєння азоту бур'янами.

Під час третього підживлення (в пері-

ЩОБ ІЗ ЗЕМЛІ ЩОСЬ ВЗЯТИ – ТРЕБА ЇЙ НАЙПЕРШЕ ДАТИ

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

ВИРОЩУЄМО КАПУСТУ

- Розпочинаю підготовку ґрунту ще з осені. Вношу гній з розрахунку 6 тонн на 10 сотих. Максимум. Гній розкидаю розкидачем – набагато краще, ніж вручну, і швидше. Тоді дискую. А весною, як тільки сходить зілля, десь за два тижні до оранки, скроплюю все, що виростло, можна «Ураганом», «Штурмом», «Отаманом» - препаратами, які забирають з поля все. Таким чином убиваю мінімум до 40 відсотків бур'янів. Перед самою посадкою переорюю землю і висаджую капусту. Із висаджуванням зволікати не можна, поки вологий ґрунт, треба чим швидше її посадити, і саджу її у другій-третьій чверті травня.

- Сергію Петровичу, а де берете розсаду і яку саме?

- Розсаду вирощую сам, а насіння купую. Пробував насіння різне. І харківське також. Переконали, що найкраще насіння з позначкою F1 – капуста менш схильна до захворювань. Це голландські, французькі сорти, але вони дуже дорогі. Ось придбав насіння сорту «Дідон» – один пакет, в якому 5 грамів насіння, коштує тисячу гривень. Але, щоб щось хороше мати, – треба і вкласти. Насіння раніше привозили мені із-за кордону, тепер випісую через Інтернет. Українське насіння F1 у нас трохи дешевше, але воно також оброблене від різних хвороб. Вже три роки беру його у Миколаєві, у фермер-центрі. 15 квітня сію розсаду у відкритому ґрунті.

Накриваю її агроволокном, щоб рівномірно зійшла. Через два тижні відкриваю, загартовую. І висаджую.

- Капусту вирощуєте, застосовуючи гербіциди?

- Без гербіцидів дуже важко виростити хорошу капусту. Вже пересвідчився, що на самій органіці не дуже щось виростиш, і на самій хімії також – маю на увазі універсальне добриво. Після оранки вношу відро нітроамфоски на 10-12 сотих. А тоді дисками, що до картоплі, наорюю гребені, міндобриво таким чином загор-

тається у гребені і допомагає капусті краще прийнятися, а далі коріння капусти йде в глибину і підживлюється вже органікою. На ці гребені і саджу капусту: ранньостиглу у міжряддя 35-45 сантиметрів, пізньостиглу – 60-70 сантиметрів. Потім скроплюю ґрунтовим гербіцидом і до 2 місяців зілля немає. Одна прополка, і все. Без гербіцидів не обійтись. Але стараюсь менше їх давати – процентів 30 до норми, так само і міндобрива – 30 процентів.

- Сергію Петровичу, що ще поради-те ратнівчанам з вирощування капусти?

- На одному й тому самому полі капусту вирощувати не можна – мінімум чотири роки, інакше вона вражається різними хворобами, особливо килкою. Та якщо поля мало і не має змоги робити сівозміну, то можна купити спеціальне насіння капусти, є антикилові сорти, і також з позначкою F1, правда, воно ще дорожче, але врожай не пропаде.

- Які саме сорти капусти найкраще вирощувати?

- Капуста сорту «Руссо» – дуже добре і тривалий час зберігається, «Рамко», «Агресор» – найкраще підходить для переробки, зберігається від 3 до 5 місяців, а із ранньостиглих найкращий, на моє переконання, сорт «Дідон» – капуста також смачна і для транспортування хороша, і врожай можна отримати вже через 60 днів після посадки.

- Дякую, що поділились досвідом. Гарного Вам і всім нам врожаю!

Валентина БОРЗОВЕЦЬ

У САДУ

БІЛИМО ДЕРЕВА

Побілка дерев є профілактичним заходом від збудників хвороб і шкідників. Садова побілка може проводитися вапняним розчином, водоемульсійною або водно-дисперсійною фарбою.

Найпростіший спосіб захисту дерев – вапняний або крейдяний розчин:

– у 10 л води розвести близько трьох кілограмів люсованого вапна або крейди, додати 500 г мідного купоросу і 100 г казеїнового клею, який можна замінити декількома ложками клейстеру з

борошна. Склад ретельно перемішують і дають настоятися упродовж декількох годин;

– ретельно змішайте в 10 л води 2 кг люсованого вапна, кілограм жирної глини, лопату гною і 250 г мідного купоросу та залиште на 2-3 години настоятися;

– у 2 л води розмішайте 300 г люсованого вапна, 2 столові ложки мідного купоросу, 200 г канцелярського клею, 200 г глини і 25 г карбофосу;

– 400 г мідного купоросу потрібно розчинити в 2 л гарячої води і змішати з 100 г казеїнового клею, 2 кг люсованого вапна та розвести склад 8 л води.

РИБОВОДСТВО

РОЗВОДИМО РИБУ У СТАВКУ

Надмірно перенаселяти ставок не рекомендується. Завищена кількість риби у ставку підірве баланс і призведе до її загибелі. До того ж вода буде значно швидше псуватися, особливо при відсутності або недостатній фільтрації.

У ставку розміром 20х20 цілком зможуть жити близько 100 карпів, кілька десятків карасів, 50 товстолобів і 1-2 щуки. Якщо ви розводите коропів, то потрібно обов'язково запустити ще товстолобика. Він фільтрує воду, яку замулюють інші види риби.

Білого амура запускають тоді, коли ставок зарослий очеретом. Щуку ж називають "санітаром" ставка, адже вона з'їдає хвору рибу. А ось уклейку і окунів в ставок бажано не пускати, бо вони дуже швидко розмножуються і з'їдають ікру та майже всю кормову базу.

Годувати риби в ставку бажано навесні (дає можливість відновити сили після зимівлі) і восени (готує до зими). Коли температура води падає нижче 5-6°, кидати корм у ставок безглуздо – мешканці ставка впадають в напівсонний стан і переставляють харчуватися. Як потепліє навесні, можна починати підгодувати рибу, при цьому рекомендується годувати в постійному місці і в один час.

Коропу з карасем можна давати запарене зерно злакових і бобових.

Обсяг корму невеликий. Наприклад, якщо у вас 150 г, то на їх загальну вагу реного зерна в дені свиней, то він теж годувати каші, макуха, зерно сівки, насіння, рапсоду.

У середньому на одного карпа потрібно 5-6 кг кормів. Теплий разів на добу. Кормити рибу із сприятливим кислим середовищем.

Для поліпшення протягом літа (разів на добу) кидати вапно (100-150 г) очищати дно, а в серпні, надасть їй кислий середовище, а в квітні і травні – щелочне.

Якщо у вас є питання, звертайтеся до фахівців ДУ «Волинська обласна фітосанітарна лабораторія» за адресою: смт Ратне, вул. Серпнева, 5 – фітосанітарна служба.

Сторінку підготувала Валентина БОРЗОВЕЦЬ